

Ребрендинг, останнім часом, став дуже популярним, його використовують світові компанії, такі як «Burberry», «Pepsi», «Victoria's Secret», «Harley Davidson» та інші. Наприклад, компанія Harley Davidson провела ребрендинг та отримала багато позитивних моментів у бізнесі – були відкриті нові ринки збуту. Політика ребрендингу полягала в наступному: змінилися форма логотипу фірми, назва, з'явився ряд додаткових послуг (нове обладнання та комплектація, нові навігаційні системи та якісні деталі). Цікавий приклад – Victoria's Secret, тому що керівництво фірми прийняло рішення про ребрендинг під час розквіту, а не кризи. Метою його було відкрити перед брендом додаткові можливості для майбутнього розвитку. Так бренд «вийшов у світ». Ребрендинг супроводжувався новим оформленням магазинів і формуванням нових вражень від покупки, оновленням таких дрібниць, як усім відомий пакет. Як бачимо, багато відомих світових компаній проводили ребрендинг, і донині вони користуються популярністю у споживачів. Тому ребрендинг дуже впливає на майбутнє компанії, будь-яка помилка у його проведенні може погубити компанію [5, с. 125-126].

Таким чином, на нашу думку, ребрендинг значною мірою впливає на майбутнє компанії, а саме на збільшення рівня продаж, можливість наймати кваліфікованих працівників, встановлювати вищі ціни, досягти рівня зростаючого попиту, сприяти зростанню конкурентоспроможності, а також підвищити рівень задоволення потреб споживачів. Проведене нами дослідження та запропоновані підходи дозволять вдало здійснювати ребрендинг та визначати його ефективність, трактувати складові брендингового та ребрендингового процесів та їх вплив на конкурентоспроможність підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кумбер С. Брендінг / С. Кумбер ; пер. С англ. – М. Вільямс, 2004. – 174 с.
2. Махнуша С. М. Методика оцінювання параметрів конкурентоспроможності торгової марки як елемента її потенціалу / С. М. Махнуша // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №1. – С. 80-86.
3. Овчинникова О. Г. Ребрендинг / О.Г. Овчинникова. – М. : Альфа-Пресс. – 2007. – 325 с.
4. Телетов О. С. Ребрендинг на промисловому підприємстві / О.С. Телетов / Маркетинг та логістика в системі менеджменту : зб. тез доповідей VIII-ї міжнародної науково-практичної конференції, 4-6 жовтня 2010. – Львів : Вид-во «Львівська політехніка». – 2010. – С. 504.
5. Траут Дж. Позиціонування: битва за узнаваність / Дж. Траут. ; пер. с англ. – К. : 2004. – 256 с.
6. Уїллер С. Властиві канали / С. Уїллер, Є. Хірш – К. : Вид-во. д-м Гребінникова, 2006. – 264 с.

Чернух Д.

Науковий керівник – доц. Кондратюк Л. Р.

РОЛЬ ВУФКУ У СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОГО КІНО

Актуальність теми визначається пильною увагою українського суспільства до свого минулого, до відновлення історичної справедливості, вивчення невідомих сторінок у суспільному і мистецькому житті нашої країни. Дослідження і розвиток мистецтва українського народу та його видатних кінематографістів є одним із найактуальніших напрямків розвитку національної кінознавчої науки. Актуальність даної теми криється та полягає в тому, що кіно дійсно є мистецтвом нашого часу, головну роль у формуванні якого відіграла діяльність всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ), яка за сім років свого існування вивела вітчизняний кінематограф на один рівень із відомими світовими кінематографами. Саме цей період історії вітчизняного кінематографу є фундаментом сучасного українського кіно та поштовхом до його розвитку.

Дослідженням історії українського кінематографу займалися такі українські учені: Л. Брюховецька, Л. Госейко, Р. Росляк, С. Тримбач, Г. Журов, А. Роміцина, А. Жукова, Б. Берест, В. Скуратівський, Р. Бучко. Серед зарубіжних учених: О. Дерябін, В. Золотарьова, Б. Гершевська, Б. Бакула, Й. Левицька, Я. Газда, М. Блейман, С. Кавелл, Й. Гейзинг, М. Ферро, Г. Вайт, Дж. О'Коннор, А. Ландсберг, А. Матусьяк, О. Бірнет, А. Кордюм. Окремо дослідженню діяльності та ролі ВУФКУ у формуванні українського кіно присвячено роботи Л. Наумової, Л. Брюховецької, М. Бажана, Т. Грушева, Я. Приймаченко, О. Мусієнко – Фортунської, О. Бонь, Р. Росляк, В. Миславського, Я. Савченко, І. Корнієнко, А. Жукова, Г. Журова, А. Роміцина, Н. Слончака, О. Кривулі, О. Кузюка, А. Мочарко, М. Півторака, Т. Стояна, О. Рабєнчука.

Метою статті є проаналізувати діяльність всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ), та визначити його роль у формуванні та становленні українського кінематографу.

Становлення українського національного кінематографу відбувається у 20-х роках ХХ ст. Цьому етапу передувало надзвичайно складне і насичене подіями десятиліття: Перша світова війна, революція, громадянська війна (під час якої на території України діяло одночасно шість армій), утвердження радянської влади. Природно, усі ці події мали значний вплив на культурні та мистецькі процеси. Не менш значимо відбилися на них і політичні та економічні експерименти перших років становлення нової радянської влади.

Все ж з 1917 року, за абсолютно неприйнятних умов, продовжилась (або точніше відновилася) планомірна поступова розбудова галузі. Здійснювалася вона в основному політикою радянської влади, яка пов'язувала з розвитком українського радянського кінематографу власні інтереси [3 с.152].

Розвиток національного кінематографу позначився чималими здобутками: кількісним та якісним зростанням української кінопродукції, розширенням проблемно-тематичних напрямків, збагаченням жанрової палітри, приходом талановитих режисерів, операторів, акторів, тощо. Такі позитивні зрушення були зовсім не випадковими. Їм, зокрема, сприяв автономний статус вітчизняного кінематографу. Всеукраїнське фотокіноуправління (ВУФКУ) було створене 13 березня 1922 року [3 с.6]. До його керівництва входило п'ять осіб, які були призначенні адміністративною радою і затверджені урядом. Під контроль ВУФКУ потрапила вся кіноіндустрія та кінофікація України і Криму, а через три роки плідної праці ВУФКУ стає другою за потужністю державною кінофірмою в СРСР після « Совкіно» [4 с. 132]. Підпорядковуючись Народному комісаріатові освіти УРСР, який здійснював загальне ідеологічне керівництво культурою та мистецтвом, воно очолювалось спочатку О. Шумським, а з 1927 року М. Скрипником, який був одним з найбільших ентузіастів українського кіно та усіляко намагався його підтримувати. Серед організаторів кіновиробництва чи не найпочесніше місце належить керівникові ВУФКУ З. Хелмно, а також і іншим працівникам, передусім директору Одеської кінофабрики П. Нечесі.

Можливість надання ВУФКУ самостійної господарської і юридичної одиниці мало для нього вагоме значення, зокрема, швидка розбудова галузі, яка йшла у трьох основних напрямках: матеріальне забезпечення кіновиробництва, забезпечення прокату і творче забезпечення [1 с. 12]. Це надає йому досить широкі права – володіння державною монополією щодо виробництва і прокату кінофільмів на території республіки, а також правом вивезення української кінопродукції за кордон і, відповідно, закупівлі закордонної продукції та її реалізації, причому не лише в Україні [2 с. 6].

З середини 1920- х починається найплідніший період розвитку українського кіно, що тривав до 1930 року. На цей час припадає стрімке зростання виробничої бази кінопродукції, технічних і мистецьких кадрів, розширення кіномережі. Так, у 1927 році відбувається її розширення, зростають прибутки, що дозволяє розширювати виробництво фільмів. За цей час ВУФКУ випускає 40% загальносоюзної кінопродукції.

Одним із найвагоміших завдань українського кінематографу було завоювання масового глядача. Тому важливе місце у сприйнятті та становленні фільмів ВУФКУ надавало насамперед аудиторії. З 1927 року відбувається кінофікація села, що дало змогу підвищити кількість кіноустановок у селах УРСР. Таке серйозне зацікавлення українським селянством було зовсім не випадковістю, оскільки окрім просвітницької діяльності кіно виступало одним із потужних ідеологічних чинників, проте переслідувались і інші цілі. Більшість українського населення тодішньої УРСР проживало у сільській місцевості. Це була потенційна та масштабна кіноаудиторія, яку потрібно було не лише підготувати, виховати, але, що найголовніше, залучити до кіно. Тому важливе місце у такому процесі відводилося самим представникам українського селянства. З цією метою організуються гуртки «друзі кіно». В 1925 році в Україні створюється « Товариство Друзів Радянського Фота і Кіна» (ТДРФК), що стало добровільною громадською організацією, яка поєднувала усіх поціновувачів кінематографу та зайняла значне місце у пропаганді кіномистецтва та його естетичному просвітництві. Проте одним із найбільших досягнень періоду ВУФКУ та залучення сільського населення до українського кіно є електрифікація значної частини тодішніх сіл УРСР [5 с. 13].

На початку діяльності ВУФКУ працювало лише дві фабрики – Одеська і Ялтинська, які очолював талановитий організатор і адміністратор П. Нечеса. 1929 року відбувається будівництво Київської кінофабрики, яка споруджувалась як найбільша в Європі з найновішим технічним оснащенням. А в 1930 році на кошти ВУФКУ було відкрито Одеський кінотехнікум та в Києві засновано інститут кінематографії. З 1925 року починає виходити фаховий журнал «Кіно», який мав кореспондентів не лише в Україні, але й за кордоном. На початку 1927 року фільми ВУФКУ, прорвавши бар'єри всесоюзних зовнішньоторговельних служб, виходять на міжнародний ринок. «Київ, - писав М. Бажан, - коли буде збудовано оту величезну кінофабрику, стане центром Всесоюзної кінематографії» [1 с.12]. Це з упевненістю підтверджувала і статистика: якщо у 1923 році на території України було випущено чотири ігрових фільми, то вже у 1928 році їхня кількість становить тридцять шість [9 с. 253].

За роки свого існування Всеукраїнське фотокіноуправління розгортає широку діяльність не лише на території України, але й за кордоном. Так, 15 червня 1923 року відбувається міжнародна співпраця у напрямку постачання хімікатів та плівки до українських кіностудій, що дало початок регулярному кіновиробництву на її території. З 1924 -1925 років вирішення економічних питань оподаткування кіногалузі призводить до збільшення кількості кінозалів в Україні зі 110 до 714[3 с. 154]. У 1927 році між ВУФКУ та Совкіно скасовується блокада. Тому поступово ВУФКУ для продажу українських фільмів за кордон налагоджує міжнародні зв'язки з відомими країнами, у яких потужно розвивається кіно галузь, такими як США, Японія, Німеччина, Франція. Це має позитивні відгуки, оскільки за кордоном з'являється регулярна інформація про українське кіно в іноземній пресі [6 с.254].

Помітно зростає чисельність й технічно-виробничих кадрів. Стрімкий їх розвиток став можливим лише завдяки тривалій боротьбі українського народу за самостійність, наслідком чого була політика українізації, яка відстоювала свободу творчості та національного самовиявлення у мистецтві та виражалася в:

- а) українізації написів, коротких, зрозумілих без « заковиків»,
- б) українізації змісту (багатюща революційна історія України, побут її робітників та селян),
- в) українізації режисури, сценаристів (вивчення українського оточення, побут [3 с. 155].

У цей період в Україні виходить ціла низка видатних фільмів. У 1927 році з'являється фільм О. Довженка «Звенигора», який М. Бажан порівнює з річкою, яка має тисячі струмків. Інтерес до фільму не втрачений і донині, зокрема, як до твору, що перший в українському кіно показав історичні шляхи української нації, та як до одного із новаторських творів [1 с.14]. Далі у 1929 році виходить третій повнометражний фільм О. Довженка «Арсенал». Це революційна епопея, кінопоема, в основі сюжету якої лежить трагедія національної поразки й робітниче повстання на київському заводі «Арсенал». Фільм викликає захоплення у французького письменника А. Барбюса. Та у 1930 році виходить фільм «Земля», який є не лише одним із найвідоміших світових фільмів, а гімном праці українських селян, хліборобству та людині, яка працює на землі та є частиною космічного ритму буття. У своїх фільмах Довженко першим у світовому кіно виразив світогляд, який є якісно відмінним від раніше зображуваного. Це світогляд хліборобської нації, в якій гідність зумовлена її способом життя. Де середовище і люди є нероздільним, спосіб життя передається споконвічно, а світогляд є непохитним.

За період діяльності ВУФКУ українське кіно тісно співпрацює з театром та літературою. Так, у 1924 -1925 роках Л. Курбас – один з найвидатніших реформаторів українського театру – на запрошення ВУФКУ ставить чотири агітфільми: «Вендетта», «Макдональд», «Сон Товстопузенька» та «Арсенальці» (не збереглися) [4 с. 343]. Після цього Л. Курбас відходить від кіно, але його новаторство має продовження у творчості молодих, творчих, енергійних митців: з Молодого театру до кіно переходять актори, серед яких П. Няtko, О. Ватуля, М. Терещенко, П. Долина, з «Березоля» - Ф. Лопатинський, А. Бучма, С. Шагайда. Зокрема, М. Терещенко починає екранізувати відомі українські твори: « Миколу Джерю» І. Нечуя - Левицького та « Дорогою ціною» М. Коцюбинського [2 с.7].

Інтерес до кіно проявила і група письменників та діячів культури, які поступово починають об'єднуватися довкола журналу « Нова генерація»: Гео Шкурупій, М. Гаско, М. Семенко, та відомий на той час художник А. Петрицький. Поступово вони залучають до участі у роботі над журналом співробітників театру « Березіль», серед яких були А. Бучма, О. Каплер,

а також російських письменників та кінематографістів В. Маяковського, Д. Вертова, М. Кауфмана. Ставляться фільми за сценаріями Ю. Яновського та М. Бажана, які одночасно працювали редакторами кінофабрик [8 с.507]. Широко розгортається і видавнича діяльність: ВУФКУ видає брошури, особливий інтерес викликають праці М. Ушакова «Три кінооператори». З'являються критичні й полемічні статті у різних виданнях, зокрема, в журналі «Життя й революція». Висвітлюються на екрані проблеми історії України та життя її народу. З появою журналу «Кіно» розвивається кінокритика, найяскравішим представником якої є М. Бажан, який друкувався не лише під своїм прізвищем, а й псевдонімом «М. Буш». А у 1926 - 1929 роках М. Бажан стає головним редактором журналу «Кіно».

На початку діяльності ВУФКУ гостро відчувається проблема пошуку творчих кадрів, кінооператорів запрошують із-за кордону. Так, на Одеській кінофабриці були представники не лише молодого покоління, але й досвідчені майстри дореволюційного кіно, які представляли свої доробки. Найвідомішими серед них були П. Чардинін (повернувся в Україну після нетривалої еміграції) та В. Гардін. [6 с. 340]. Інтенсивно працюють на кінофабриці ВУФКУ Г. Стабовий, Г. Тасін, А. Кордюм, О. Довженко, І. Кавалерідзе та Д. Демицький.

Українське кіно періоду ВУФКУ належить до «Розстріляного відродження». Серед відомих митців, що зазнали переслідувань були репресовані: режисер Ф. Лопатинський, актори С. Шагайда, М. Надемський, Б. Загорський, С. Мініна, Л. Барбе, сценаристи і редактори Ю.Тютюнник, Д. Бузька, М. Йогансег, О. Досвітній, Д. Фальківський, Г. Косинка, організатори кіновиробництва З. Хелмно, С. Орелович. Відбували термін таборів і заслання Д. Демущий, А. Кордюм, Б. Тягло, П. Нечес, частина змушена була залишити кіно (С. Свашенко, Г. Стабовий) [1 с. 9]. В жодній країні світу зі своїми професіоналами в кінематографічній галузі так жорстоко не обходились. Зрештою, репресованою можна було назвати усю українську кінематографію.

Таким чином, українське кіно періоду ВУФКУ 1922-1930 років, його становлення й розквіт є важливою складовою національної культури. За цей час розвиток української кіногалузі вражає, яскраво виявляючи творчий та господарський талант нашого народу. Було закладено технічний, економічний, виробничий і творчий фундамент українського кіно. ВУФКУ вивело вітчизняний кінематограф на передові позиції в СРСР як українське національне кіно та презентувало світові найкращі перлини українських митців, що принесло Україні міжнародне визнання, відлуння якого відчувається і сьогодні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Брюховецька Л. І. Перерваний політ. Українське кіно часів ВУФКУ: спроба реконструкції / Л. І. Брюховецька. // Києво – Могиллянська академія. – 2018. - № 8. – с. 570.
2. Брюховецька Л. Вісім років української автономії. До 90 – річчя ВУФКУ // Кіно Театр. – 2012. – № 2.
3. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896 – 1995.; пер. з франц. / Л. Госейко. – К.: KINO – КО – LO, 2005
4. Історія українського кіно / [Р. В. Бучко, О. А. Волошенюк, А. А. Дорошенко та ін.]. – Київ: ІМФЕ, 2016. – 477 с. – (2).
5. Кузюк О. М. Фінансування кінематографа в роки першої п'ятирічки / О. М. Кузюк // Гілея: зб. наук. пр. / Нац. Пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Укр. Акад. Наук. – К., 2011. – № 10 – с. 118.
6. Миславський В. Н. Історія українського кіно 1896-1930 факти і документи / В. Н. Миславський. – Харків: Дім Реклами, 2018. – 680 с.
7. Миславський В. Н. Становлення кіногалузі в Україні 1922 – 1923 років: протиріччя часу і розмаїтість тенденцій. – Харків : « Друкарня Мадрид», 2016. – 344 с.
8. Наумова Л. В. Умови виникнення українського національного кінематографа і діяльності ВУФКУ [Електронний ресурс] / Л. В. Наумова // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkararogo_2014_15_22.
9. Нариси з історії кіномистецтва України / Редкол.: В. Сидоренко (голова) та ін.; Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. – Київ: Інтертехнологія, 2006. – 864 с. іл.
10. Фактографічна історія кіномистецтва в Україні. 1896 – 1930. Т. 1/ Авт.- упоряд. В. Н. Миславський. – Х.: вид-во «Дім Реклами», 2016. – 496 с.
11. Хоменко В. С. Кіно на селі / В. С. Хоменко / Кіно. Бюлетень ВУФКУ, листопад 1925. – № 1. – с. 134.